

“Mitä on EU:n arktinen politiikka? Tulevaisuuteen katsova keskustelu tohtori Emilie Canovan ja tohtori Andreas Raspotnikin kanssa”

Suomen arktinen seura

12.2.2026 klo 17, etätilaisuus. Tilaisuus oli englanniksi ja tässä tiivistelmä keskeisistä asioista suomeksi.

Fasilitoija: Tohtori Marja Helena Sivonen, erikoistutkija, Suomen ympäristökeskus

Puhujat: Tohtori Emilie Canova, Institute Affiliate, Scott Polar research institute

Tohtori Andreas Raspotnik, johtaja, High North Center for Business and Governance, Nord University

Emilie avauspuheenvuoro: EU:n arktisella politiikalla on kolme pilaria: (1) ilmastonmuutoksen torjunta ja ympäristön suojeleminen, (2) kestävä kehitys edistäminen arktisille yhteisöille sekä (3) kansainvälisen yhteistyön vahvistaminen, joita toimeenpano tukee.

Andreas avauspuheenvuoro: EU on arktisella alueella jäsenmaidensa kautta. Se rahoittaa arktista tutkimusta. Sillä on oma ympäristöjalanjälkensä ja vaikutuksensa arktisella alueella. EU sääntely myös vaikuttaa arktiseen alueeseen. Lisäksi EU vaikuttaa arktiseen talouteen. Ei ole olemassa yhtä suurta yhteistä käsitystä siitä, mitä arktinen alue ja pohjoinen merkitsevät Euroopalle.

Marja: Mitä ajattelit, kun kuultit ensimmäistä kertaa, että EU päivittää arktisen tiedonantonsa?

Emilie: Päivitys ei ole komission eikä Tanskan puheenjohtajakauden ohjelmassa, joten olin hieman yllättyneet. Päivitys kehystetään geopolitiittiseksi välttämättömyydeksi, eikä se ole yllättävää Trumpin presidenttikauden huomioon ottaen. Uusi tiedonanto ei todennäköisesti ole mullistavaa. Painopiste saattaa olla geopolitiikassa, mutta kuten Andreas sanoi, EU:n syyt olla arktisella alueella ovat toisenlaiset.

Andreas: Elämme aikaa, jossa kaikki liittyy turvallisuuteen. Uusi tiedonanto keskittyy Grönlantiin, meriliikenteeseen ja mineraaleihin. Asiakirjaa on tarkasteltava nykyisten tapahtumien valossa. Arktisten toimijoiden täytyy pohtia, mitä pohjoinen voi tarjota mantereelle ja Brysselille, jotta siellä ymmärrettäisiin arktista aluetta paremmin.

Timo Koivurova: Venäjän hyökkäys antoi lännelle hyvin selkeän suunnan, mutta se on muuttunut Trumpin presidenttikauden myötä. Onko tämä oikea aika strategioiden laatimiselle, kun ympärillä on niin paljon turbulenssia?

Emilie: Strategia antaa suuntaviivoja. Päivitys ja strategia voivat olla reaktioita, mutta strategisempi näkökulma ei ole haitaksi. On olemassa keskeisiä kohtia, joissa EU voisi astua esiin ja pysyä arvojensa mukaisena.

Andreas: Jos strategia laaditaan kriisin aikana, miten se voi valmistaa tuleviin kriiseihin? Mitä Eurooppa haluaa olla ja keitä ovat johtajamme?

Marja: Mikä arktisessa alueessa on niin erityistä, että kansalaisten pitäisi välittää siitä enemmän kuin muista Euroopan alueista?

Emilie: Hieman provosoivasti sanottuna: se on erilainen, mutta ei ainutlaatuisempi kuin muut alueet. Arktinen alue on poliittisesti rakennettu erityiseksi alueeksi. Tämä ei tarkoita, etteikö EU:n tulisi välittää siitä turvallisuuden, ilmastonmuutoksen ja monien muiden syiden vuoksi.

Andreas: Se ei ole poikkeuksellinen. Arktiset alueet ovat osa Eurooppaa. Arktista aluetta koskevassa ymmärryksessä on valtava aukko. Jokainen arktinen politiikka alkaa toteamuksella, että meidän on tutkittava ilmastonmuutosta, koska arktinen alue vaikuttaa muihin maihin, mutta harva pohtii, miten muiden maiden päästöt vaikuttavat arktiseen alueeseen.

Marja: Kaivostoiminnasta ja muusta puhutaan paljon – miten varmistamme, etteivät alkuperäiskansojen elinolosuhteet heikkene? Miten tehdään selväksi, etteivät nämä ole vain pakollisia kirjauksia vaan todellisia kysymyksiä?

Andreas: Kyse on ihmisistä. Ihmisillä on samat tarpeet kaikkialla. Sen pitäisi olla lähtökohta.

Emilie: Alkuperäiskansat nähdään EU:n kansalaisina, ei erillisenä ryhmänä. Joissakin politiikoissa (esimerkiksi kaivostoiminnassa) muut prioriteetit nousevat etusijalle. Alkuperäiskansoilla on omat erityispiirteensä, mutta peruskysymykset ovat samankaltaisia kaikkialla.